

SPIS TREŚCI

WSTĘP

Trudności zwykłe a trudności specyficzne w uczeniu się matematyki. Omówienie treści zawartych w kolejnych rozdziałach. Informacje o badaniach stanowiących podstawę napisania tej książki	7
---	---

PRZYCZYNY SPECYFICZNYCH TRUDNOŚCI W UCZENIU SIĘ MATEMATYKI

1. Dojrzałość dzieci do uczenia się matematyki	14
1.1. Problem wrażliwości i podatności w zakresie uczenia się matematyki na sposób szkolny	14
2. Dziecięce liczenie podstawą uczenia się matematyki w szkole	23
2.1. Intuicje matematyczne dostępne dzieciom przedszkolnym. Wyniki badań	23
2.2. Rozwój dziecięcego liczenia	37
2.3. Liczenie na palcach. Ograniczenia poznawcze charakteryzujące dziecięce liczenie	43
3. Rozwój rozumowania operacyjnego i jego znaczenie w uczeniu się matematyki	48
3.1. Rozumowanie operacyjne w zakresie koniecznym do uczenia się matematyki w szkole. Wyniki badań	48
3.2. Niski poziom rozumowania operacyjnego przeszkodą w kształtowaniu w umysłach dzieci pojęcia liczby naturalnej	66
3.3. Intelktualne bariery w rozumieniu sensu zadań tekstowych rozwiązywanych w szkole	75
3.4. Konsekwencje rozpoczynania nauki matematyki w szkole bez należytych kompetencji intelektualnych	81
4. Zdolność do swobodnego posługiwania się reprezentacjami ikoniecznymi i symbolicznymi podstawą uczenia się matematyki w szkole	89
4.1. Trzy rodzaje reprezentacji: enaktywna, ikonieczna, symboliczna	89
4.2. Proste formuły arytmetyczne jako trudne syntezy symboliczne	94
4.3. Dlaczego dzieciom tak trudno posługiwać się schematami graficznymi w rozwiązywaniu zadań?	101

5.	Dojrzałość emocjonalna i jej znaczenie w uczeniu się matematyki . . .	110
5.1.	Zadania matematyczne jako sytuacje trudne	110
5.2.	Zachowania dzieci podczas pokonywania trudności zawartych w zadaniach matematycznych. Wyniki badań	114
5.3.	Rozumowanie i emocje w procesie uczenia się matematyki. Problem blokad emocjonalnych	127
6.	Integracja czynności percepcyjno-motorycznych a uczenie się matematyki w szkole	136

DIAGNOZA DZIECI ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ MATEMATYKI

7.	Podstawy diagnozy działalności matematycznej	140
8.	Zadania badawcze, które warto zrealizować w ramach diagnozy działalności matematycznej dzieci	148
9.	Interpretacja wyników badań. Diagnoza na użytek zajęć korekcyjno-wyrównawczych	155

ZARYS METODYKI ZAJĘĆ KOREKCYJNO-WYRÓWNAWCZYCH

10.	Zajęcia korekcyjno-wyrównawcze: ustalenia terminologiczne i ogólna charakterystyka	164
11.	Teoretyczne podstawy zajęć korekcyjno-wyrównawczych	171
12.	Zasady prowadzenia zajęć z dziećmi	185
12.1.	Zasada stawiania zadań i wymagań na miarę strefy najbliższego rozwoju	185
12.2.	Zasada pełnej opieki wychowawczej i współpraca z dorosłymi zajmującymi się dzieckiem na co dzień	193
12.3.	Zasada akceptacji dziecka i dobrego z nim kontaktu	196
13.	Sposoby konstruowania programów zajęć korekcyjno- wyrównawczych stosownie do potrzeb i możliwości dzieci	198
13.1.	Konstruowanie programów – uwagi ogólne	198
13.2.	Program Wojtka, ucznia klasy I	202
13.3.	Program Moniki, uczennicy klasy II	207
13.4.	Program Jarka z klasy zerowej	211
14.	Metody prowadzenia zajęć korekcyjno-wyrównawczych z dziećmi	215
14.1.	Naprzemienne układanie i rozwiązywanie zadań jako sposób prowadzenia zajęć z dzieckiem	215

14.2. Zastosowanie metod czynnościowych w rekonstruowaniu systemu wiadomości i umiejętności matematycznych dzieci	219
14.3. Zajęcia z dziećmi – kwestie organizacyjne	226
15. Przykłady scenariuszy zajęć z dzieckiem	229
15.1. Kilka uwag wstępnych oraz informacje, gdzie można znaleźć szczegółowe wskazówki do prowadzenia zajęć z dziećmi	229
15.2. Schemat własnego ciała i orientacja przestrzenna	233
15.3. Rozwijanie dziecięcego liczenia	238
15.4. Konwencje – układanie przepisów gier i respektowanie ich w rozgrywkach	245
15.5. Układanie i rozwiązywanie zadań	251
15.6. Klasyfikacja	255
15.7. Kontynuacje i przekształcenia	271
15.8. Zrozumienie, że liczba elementów w zbiorze jest stała mimo zmiany ich układu	279
15.9. Wyznaczanie konsekwentnych serii	283
15.10. Miara i sens mierzenia. Problem stałości długości przy obserwowanych przekształceniach	288
15.11. Problem stałości wielkości ciągłych: masa (tworzywo), płyny	293
15.12. Różnicowanie zmian zachodzących w czasie. Wprowadzenie do pomiaru czasu	298
15.13. Rekonstrukcja systemu wiadomości i umiejętności matematycznych – uwagi ogólne	302
BIBLIOGRAFIA	304